

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

71 – 20 / 12
Београд

дел.бр. 3356 датум: 13.02.2012.

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ПОКРАЈИНСКИ ОМБУДСМАН

BEOGRADSKI CENTAR
ZA LJUDSKA PRAVA

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

**МОНИТОРИНГ УСТАНОВА
У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ
ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ**

**МОНИТОРИНГ
ПОЛИЦИЈСКИ УПРАВА И СТАНИЦА**

Извештај

о посети

**Полицијској управи
ЗРЕЊАНИН**

Београд, фебруар 2012. године

ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА	Полицијска управа Зрењанин
РАЗЛОГ ПОСЕТЕ	Послови Националног механизма за превенцију тортуре у складу са чл. 2а Закона о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака („Сл. лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 16/2005 и 2/2006 и "Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 7/2011
ЦИЉ ПОСЕТЕ	Одвраћање органа јавне власти и службених лица од било каквог облика злостављања или мучења, као и њиховог усмеравања на стварање услова и поступање према лицима лишеним слободе у складу са важећим прописима и стандардима, све у циљу превенције тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака.
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана Покрајински омбудсман АП Војводине Београдски центар за људска права
ВРСТА ПОСЕТЕ	Редовна посета у складу са Планом посета Националног механизма за превенцију тортуре за 2012. годину. Посета је била најављена.
ВРЕМЕ ПОСЕТЕ	20. фебруар 2012. године
ЧЛАНОВИ ТИМА	Милош Јанковић, вођа тима заменик Заштитника грађана Стеван Арамбашић, заменик покрајинског омбудсмана Бојан Гавриловић, представник Београдског центра за људска права Оршоља Дели Видач, саветница покрајинског омбудсмана Јелена Самарџић, млађа саветница Заштитника грађана

ОПШТИ ПОДАЦИ О ПОСЕЂЕНОЈ УСТАНОВИ ¹

ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА	ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА ЗРЕЊАНИН
Адреса	Зрењанин, др Зорана Каменковића 10
Тел.	023/564-112
Е-маил	
Начелник	Бојан Марковић
Полицијске станице и испоставе у саставу Полицијске управе	1. Полицијска испостава у седишту полицијске управе у Зрењанину Зрењанин, Београдска 13, 2. Полицијска станица у Житишту Житиште, Иве Лоле Рибара 3, 3. Полицијска станица у Новом Бечеју Нови Бечеј, Маршала Тита 66, 4. Полицијска станица у Новој Црњи Нова Црња, ЈНА 110, 5. Полицијска станица у Сечњу Сечањ, Војда Карађорђа 57

ОБЈЕДИЊЕНИ ПОДАЦИ О РАДУ ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ

Број лица којима је одређено задржавање у ПУ у 2011. г.	Због кривичног дела	78
	Због прекршаја	409
Број обављених лекарских прегледа задржаних лица у 2011. г.		487
Број задржаних лица којима је решењем суда одређен притвор у 2011. г.		5

Употреба средстава принуде од стране полицијских службеника ПУ у 2011. г.	Физичка снага	45
	Службена палица	8
	Средства за везивање	24
	Ватрено оружје	3
Притужбе на поступање полицијских службеника ПУ у 2011. г.	Број притужби	28
	Број основаних притужби	2
Дисциплински поступци за извршене повреде службене дужности	Број поступака	88
	Изречених мера за тешке повреде	22

¹ Подаци о броју задржаних лица, употреби средстава принуде, поднетих притужби и дисциплинских поступака који су представљени у табелама представљају службене податке који су добијени од начелника Полицијске управе Зрењанин, и односе се на целу Полицијску управу као и појединачно на Полицијску испоставу Зрењанин, Одељење криминалистичке полиције и Собраћнају полицију.

полиціјских службеника ПУ у 2011. г.	Изречених мера за лаке повреде	28
---	-----------------------------------	----

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О РАДУ ОРГАНИЗАЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА У СЕДИШТУ ПУ

ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА ЗРЕЊАНИН	Полицијска испостава Зрењанин	
Број лица којима је одређено задржавање у 2011. години	Због кривичног дела	-
	Због прекршаја	42
Број обављених лекарских прегледа зад	ржаних лица у 2011. г.	42

Употреба средстава принуде од стране полиціјских службеника Полицијске Зрењанин у 2011. .	Физичка снага	32
	Службена палица	5
	Средства за везивање	17
	Ватрено оружје	2
Притужбе на поступање полиціјских службеника ПИ у 2011. г.	Број притужби	5
	Број основаних притужби	0
Дисциплински поступци за извршене повреде службене дужности полиціјских службеника ПИ у 2011. г.	Број поступака	35
	Изречених мера за тешке повреде	14
	Изречених мера за лаке повреде	8

ОДЕЉЕЊЕ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ

Број лица којима је одређено задржавање у ОКП у 2011. г.	Због кривичног дела	68
	Због прекршаја	-
Број обављених лекарских прегледа зад	жжаних лица у 2011. г.	68

Употреба средстава принуде од стране полиціјских службеника ОКП у 2011 г.	Физичка снага	1
	Службена палица	-
	Средства за везивање	-
	Ватрено оружје	-
Притужбе на поступање полиціјских службеника ПУ у 2011.г.	Број притужби	-
	Број основаних притужби	-
Дисциплински поступци за извршене повреде службене дужности полиціјских службеника ПУ у 2011.г.	Број поступака	1
	Изречених мера за тешке повреде	1
	Изречених мера за лаке повреде	-

САОБРАЋАЈНА ПОЛИЦИЈА

Број лица којима је одређено задржавање у СПИ у 2011. г.	Због кривичног дела	5
	Због прекршаја	225
Број обављених лекарских прегледа зад	ржаних лица у 2011. г.	230

Употреба средстава принуде од стране полицијских службеника СПИ у 2011. г.	Физичка снага	3
	Службена палица	-
	Средства за везивање	3
	Ватрено оружје	1
Притужбе на поступање полицијских службеника СПИ у 2011. г.	Број притужби	7
	Број основаних притужби	-
Дисциплински поступци за извршене повреде службене дужности полицијских службеника СПИ у 2011. г.	Број поступака	9
	Изречених мера за тешке повреде	1
	Изречених мера за лаке повреде	3

САРАДЊА ОРГАНА

Тим Националног механизма за превенцију тортуре је у имао веома добру сарадњу са руководиоцима и службеним лицима у свим посећеним објектима, укључујући брз и несметан присуп овим објектима као и увид у релевантну документацију. Такође су од стране надлежних у Полицијској управи добијени сви тражени подаци који су у извештају табеларно представљени.

ТОК ПОСЕТЕ

Посета Полицијској управи Зрењанин је започета разговором са начелником Полицијске управе Бојаном Марковићем који је указао на основне проблеме са којима се полиција суочава када је у питању смештај лица према којима је одређено задржавање као што је неусловност просторија који је присутан не само у Зрењанину, него и у свим полицијским станицама на територији Полицијске управе. Такође је истакао да је један од проблема који је потребно што пре решити, питање грејања просторија за задржавање у згради Полицијске управе у Зрењанину.

Након разговора тим Националног механизма за превенцију тортуре је обишао просторије за задржавање и извршио увод у релевантну документацију.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ – материјални услови

У склопу просторија Полицијске управе Зрењанин, у приземљу, налазе се просторије за задржавање, од којих су две просторије за тријажу и пет за задржавање лица. Просторије за тријажу су обезбеђене зидовима са три стране, од ходника се одвојене

металним решеткама и у њима се лица задржавају краћи временски период (15 минута). Просторије су добро одржаване и уредне, влага није приметна, зидови су окречени, под је бетонски, а хигијена је добра.

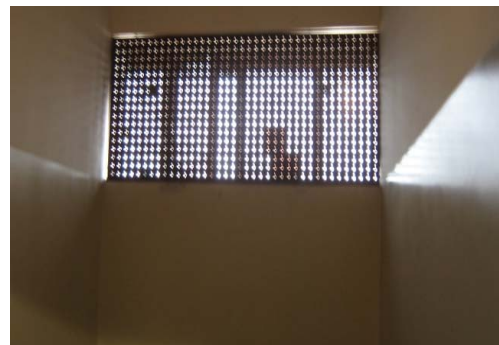
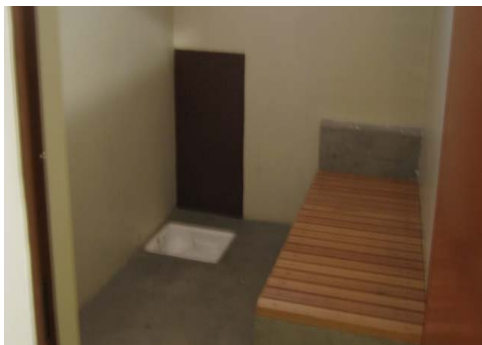

Просторије за задржавање су површине од око 6 квм. Доток дневне светлости у наведеним просторијама је слаба, једини отвори ка споља су обезбеђени прозорима који имају металне плоче са ситним рупама. Такође није омогућен непосредан доток свежег ваздуха у мери која омогућује проветравање, те се осећа непријатан мирис.

У свих пет просторија за задржавање се налазе подни тоалети – чучавци који су потпуно отворени без икаквог паравана и улазе у кадар камере видео надзора. У просторијама се не налазе водокотлићи већ се, уколико се користи тоалет, вода пушта из просторија дежурне службе.

Лежајеви се налазе само у просторијама за задржавање, у виду дрвених летвица положених на бетонску коцку, а од постељине се налази само ћебад. Хигијена ћебади није задовољавајућа.

У свим просторијама нема било каквог вида грејања.

Просторије су покривене видео надзором и испред просторија се налази обавештење о томе што представља дословно поштовање члана 34. став 2. Правилника о полицијским овлашћењима и пример је добре праксе у поступању у Полицијским управама и станицама.

Не постоји систем за позивање страже. Стража се позива лупањем на врата или махањем испред камере у самој просторији за задржавање.

Ове просторије се користе за задржавање до 12 часова. Током овог периода задржаним лицима се не обезбеђује храна. Такође у просторијама није доступна вода за пиће.

Полицијско задржавање дуже од 12 часова спроводи се у просторијама Окружног затвора у Зрењанину.

Све просторије за задржавање су исте величине и опремљености.

ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ЗАДРЖАНИХ ЛИЦА

Приликом обиласка просторија у њима није затечено ни једно задржано лице тако да се тим Националног механизма за превенцију тортуре о поштовању права задржаних лица информисао на основу увида у службену документацију и на основу разговора са овлашћеним службеним лицем.

Прегледом документације уочено је да је иста прегледна, да садржи сва релевантна документа која се односе на поступак према задржаном лицу. Решења о задржавању садрже све елементе предвиђене законом и из њих се може утврдити време и разлог задржавања. У приложеној документацији се такође налази извештај о лекарском прегледу из кога се може закључити да се задржано лице прегледа од стране лекара пре доношења решења о задржавању.

Тим Националног механизма за превенцију тортуре је на основу увида у документацију дошао до закључка да се задржаним лицима тек у тренутку уручења решења о задржавању саопштава да имају право на услуге адвоката, лекара и да могу да обавесте блиска лица о томе где се налазе. Ову чињеницу није било могуће проверити обзиром да у време посете у просторијама није било задржаних лица.

Летак са обавештењем о правима задржаних лица је на српском језику.

Обавезно присуство браниоца је обезбеђено, а позивање адвоката се врши по списку који је доставила Адвокатска комора. Позивање се врши по реду и за то је задужен шеф смене дежурне службе. Начелник Полицијске управе је изнео примедбу да је свега пар адвоката изражава спремност да иде у полицијску станицу Нова Црња због удаљености, тако да се тамо чешће појављују исти адвокати као браниоци.

ПРЕПОРУКЕ

Ради отклањања уочених неправилности које је тим Националног механизма за превенцију тортуре уочио приликом обиласка просторија за задржавање у Полицијској управи Зрењанин, а у циљу заштите права лица лишених слободе као и њиховог положаја у складу са домаћим законодавством и међународним стандардима, потребно је:

- 1. На свим просторијама за задржавање заменити постојеће металне плоче решетком - мрежом која пропушта дневну светлост и свеж ваздух у већем обиму.²**
- 2. Поставити грејна тела у просторијама за задржавање у седишту ПУ Зрењанин и на тај начин обезбедити њихову примерену загрејаност у зимским условима.**

² препорука СРТ да просторије у којима бораве лица лишена слободе морају бити довољно осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха.

3. Ради заштите приватности унапредити систем видео надзора у просторијама за задржавање у седишту ПУ на тај начин што на контролном монитору део око чувачца неће бити јасно видљив него замућен, уз задржавање постојећег квалитета видео надзора и очувања безбедности.
4. У просторије за задржавање увести механизам за позивање полицијских службеника ³
5. Омогућити задржаним лицима коришћење чисте ћебади.
6. Омогућити задржаним лицима један оброк хране најкасније у року од 6 сати од момента лишења слободе, а у случају да задржавање траје дуже од 12 сати, задржаном лицу ће се обезбедити три obroка хране дневно (доручак, ручак и вечера). ⁴
7. Унутар просторија за задржавање у седишту ПУ Зрењанин инсталирати славине за текућу воду (*водећи рачуна да славина не представља ризик за повређивање или оштећење*), или задржаним лицима омогућити довољне количине воде за пиће у оригиналној пластичној амбалажи.⁵
8. Установити посебну евиденцију о обиласцима задржаних лица од стране полицијских службеника у коју ће се уносити подаци о физичком стању у коме се лице налази као и подаци о доношењу воде и хране.⁶
9. Омогућити да летак са обавештењем о правима поред на српском и енглеском језику, буде доступан и на језицима националних мањина које живе на територији коју покрива Полицијска управа. Задржано лице треба да потпише наведено обавештење у два примерка од којих један задржава лице лишено слободе а друго полиција.⁷

ЗАМЕНИК ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Милош Јанковић

³ препорука СРТ је да све просторије за полицијско задржавање имају електрично звоно подобно да позове дежурног полицијског службеника у случају потребе (*лоше здравствено стање, жеђ, физиолошке и друге потребе*)

⁴ препорука СРТ да се задржаном лицу обезбеди најмање један потпун оброк дневно и Правилник о полицијским овлашћењима, члан 36 став 1

⁵ важећи стандарди одређују да лице лишено слободе мора имати несметан приступ води за пиће. Вода мора испуњавати важеће хигијенске услове

⁶ препорука СРТ да службена лица треба да врше стални надзор над лицима која су задржана, пре свега у циљу безбедности и задовољења њихових основних потреба (*здравствено стање, жеђ, физиолошке и друге потребе*)

⁷ препорука СРТ да поред усменог обавештења које се одмах саопштава лицу је пожељно да се лицима лишеним слободе што пре по доласку у станицу уручи формулар о правима која им припадају док су у полицијској станици и начину њиховог коришћења и то на језику који разумеју